

Agribeurs 2010 informeert broeier en teler volop



Yorick van Leeuwen (rechts) licht de opzet van de proef met verschillende bewaarregimes voor waterbroei toe

In twee dagen tijd kwamen honderden ondernemers naar Proeftuin Zwaagdijk. Genoeg om te zien, te bespreken en te leren, zo bleek. Allerlei broei-proeven werden getoond, en het onderwerp virus in tulpen zorgde voor een volle zaal. Hier kregen de aanwezigen verschillende oplossingen aangereikt.

Tekst en foto's: Arie Dwarswaard

BROEIPROEVEN

De bezoeker aan de Agribeurs kon kennismaken met een scala aan broei-proeven. Een omvangrijke proef met temperatuurbehandelingen werd toegelicht door Yorick van Leeuwen. Hij begeleidt vanuit de proeftuin een groep van 22 bedrijven die tulpen op water broeien. Uit de gesprekken die in die studiegroep plaatsvonden bleek dat er niet eensluidend werd gedacht over de temperatuurbehandeling voor het opplanten. Zestien bedrijven deden mee aan een onderzoek, waarbij werd gekeken naar het effect van de temperatuurbehandeling van elk van die deelnemende bedrijven. "De verschillen tussen die bedrijven zijn soms groot. De een geeft wat langer warmte dan de ander. Wij zitten op constant 2°C, wat in het algemeen wat meer lengte geeft. De proef laat zien dat er ook in trekduur en oogstgewicht beslist verschillen zichtbaar zijn."

Een ander onderzoek betreft het aanpakken van bruine wortels in de tulpenbroei op water. PPO testte eerder al een aantal stoffen dat het effect op tulpen kon verminderen. Het middel

Disappyr kwam als goed bruikbaar uit de bus. Proeftuin Zwaagdijk gaat na op welke manier dit middel het beste is toe te dienen. Varianten zijn het dompelen voorafgaand aan het planten of het toevoegen van het middel in verschillende concentraties tijdens de waterbroei. Onderzoeker Frank Kreuk liet in een aantal glazen zien wat het effect is op het water als het middel in diverse concentraties wordt toegevoegd. "We zien dat het middel in staat is om bepaalde stoffen die in het water zitten aan zich te binden. Alleen bij een hele hoge concentratie stoffen die voor de bruine wortels zorgen neemt het effect af."

Samen met Chrysal voert Proeftuin Zwaagdijk onderzoek uit naar het effect van het nieuwe voorbehandelingsmiddel BVB Plus. Dit is speciaal voor tulpen ontwikkeld. In een uitbloei-proef met tien cultivars werd nagegaan in hoeverre sprake was van een verbeterde houdbaarheid. Visueel was waarneembaar dat tulpen die met BVB Plus in een aantal gevallen een betere indruk maakten dan zonder.

AANPAK VIRUS IN TULP

Wat is virus in tulpen? Die vraag kan op verschillende manieren worden beantwoord. En tijdens de vakbijeenkomst op Proeftuin Zwaagdijk kwamen die verschillende manieren over het voetlicht. Teler Piet Apeldoorn zag het onder meer als een rekeneenheid. Aan de kosten die telers maken voor de aanpak van vooral TBV in tulp is te rekenen. De sommen die Piet Apeldoorn maakte, kwamen uit op een kostenpost van enkele miljoenen euro's per jaar, die de tulpensector kwijt is aan dit virus. Die kosten zouden omlaag moeten, en een mogelijkheid waar Apeldoorn al jaren bij betrokken is, betreft het automatiseren van het ziekzoeken. Met moderne visionstechnieken is het mogelijk om viruszieke planten te veld te herkennen. Een veldproef bij PPO in Lisse toonde vorig voorjaar aan dat mens en machine bijna net zo goed in het zoeken van viruszieke planten zijn. Een aantal getalenteerde ziekzoekers kwam tot ongeveer 50% correct verwijderde planten, de machine behaalde bijna datzelfde percentage. "Dat biedt perspectief, zo vinden we als begeleidingsgroep, en daarom gaan we hiermee door. Wij vinden dat het project moet slagen."

Naast de kostenkant is de ziektekant een ander facet. Daar keek onderzoeker Maarten de Kock van PPO naar. Hij deed dat voor TBV en TVX, twee virussen die weer en nog volop in de belangstelling staan van het onderzoek. Uitkomst van nieuw onderzoek aan het al meer dan vier eeuwen oude TBV heeft geleerd dat de adviezen over het begintijdstip van de virusbestrijding herzien moeten worden. Begin mei starten met spuiten is te laat, dat dient minstens twee weken eerder te gebeuren. "Daarnaast zijn we er altijd van uitgegaan dat bladluizen pas vanaf 15°C actief zouden zijn. Ook dat moeten we bijstellen: Dat is al bij 12 tot 13



Maarten de Kock pleitte voor een andere aanpak van virus in tulpen

.....
 'Wat is er op tegen om met virusvrije partijen te gaan werken? Daardoor kunt u besparen op de kosten van het ziekzoeken'

graden." De Kock gaf ook inzicht in het aantal soorten dat verantwoordelijk kan zijn voor de overdracht van TBV. De perzikbladluiz is altijd als vector genoemd, maar die opvatting is te beperkt. "Er zijn veel meer soorten die iets kunnen doen. We hebben in totaal 36 soorten gevonden. We weten daar overigens niet precies van in hoeverre ze in staat zijn om virus over te brengen."

Wat TBV betreft ziet De Kock meer in het voorkomen van virus, dan het aanpakken. "Wat is

er op tegen om met virusvrije partijen te gaan werken? Daardoor kunt u besparen op de kosten van het ziekzoeken. Zet die gezonde partijen wel bij elkaar, scheidt ze zorgvuldig van zieke partijen."

Wat TVX betreft kon De Kock melden dat er steeds nieuwe inzichten bijkomen als het gaat om de verspreiding van dit virus. Galmijt tijdens de bewaring is niet de enige route. PPO onderzocht het effect van de kopmachine, maar stelde vast dat hier nauwelijks sprake kon zijn van verspreiding. Nieuw onderzoek richt zich op verspreiding via de grond. De Kock: "We denken nu dat wat in het verleden is aangemerkt als pseudo-Augusta in een aantal gevallen mogelijk TVX is geweest. Onlangs is namelijk duidelijk geworden dat TVX ook in grassen kan voorkomen."

Hoofd keuringzaken Peter Knippels van de BKD koos voor een derde insteek, namelijk die van virus als exportbelemmering. Maar daaraan voorafgaand wilde hij nog even uitleggen dat de BKD nimmer zelf de keuringseisen vaststelt. "We krijgen nog wel eens te horen dat de BKD dit of dat zomaar verandert. Zo werkt dat niet. De keuringseisen worden altijd besproken in de besturen van KAVB-productgroepen en in het BKD-bestuur. We doen wel voorstellen als daartoe aanleiding is. Die aanleiding kan liggen in ontwikkelingen binnen of buiten de EU. Sommige landen buiten de EU worden als moeilijk beschouwd. Maar er zijn internationale afspraken over ziekten en plagen die een land wel of niet wil hebben."

Op het terrein van TBV verwacht de BKD geen aanscherping van de keuringseisen. Bij TVX ligt dat anders. "Er vindt nog veel onderzoek plaats. Wij zien een stijgende lijn in het aantal afkeuringen. Wij houden voorsalms vast aan een visuele keuring. Met de productgroep Tulp zijn in we in gesprek over een labtoets."

Marktbroeishow

Anders dan voorgaande jaren was nu de Marktbroeishow te zien in een gekoelde ruimte. Voordeel hiervan is volgens directeur Johan Kos dat de kwaliteit langer gegarandeerd blijft. "Voorgaande jaren stond de marktbroeishow in de ruimte waar ook een aantal bedrijven zich presenteerden. Daar was de temperatuur aangenaam voor de standhouders, maar minder voor de tulpen. Nu staan ze apart, wat voor de tulpen een verbetering is." In de ruimte konden de bezoekers een aansprekend sortiment veelal nieuwe broeitulpen bekijken. Hiervan was het grootste deel gebroeid op potgrond. Er was materiaal te zien van vrijwel alle bedrijven die actief zijn in veredeling en nieuw sortiment, zoals Hybris, Remarkable, Vertuco, Triflor, Borst, Tulpenselectie.nl en Prominent. Bezoekers uit binnen- en buitenland kwamen kijken wat er zoal aan nieuw sortiment beschikbaar is of komt.



De marktbroeishow vond dit jaar in een gekoelde ruimte plaats. Hier stonden enkele honderden nieuwe cultivars onopgesmukt